

HOẠT ĐỘNG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC Ở TRƯỜNG CHÍNH TRỊ LÊ DUẨN VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA

*Ths. GVC. Trần Hoàng
Trưởng Phòng NCKH-TT-TL*

Nghiên cứu khoa học và giảng dạy là nhiệm vụ chủ yếu của người giảng viên, hai nhiệm vụ đó có mối quan hệ chặt chẽ với nhau. Công tác giảng dạy đặt ra nhu cầu mỗi giảng viên phải nghiên cứu khoa học để tiếp cận và làm rõ những vấn đề lý luận và thực tiễn, ngược lại hoạt động nghiên cứu khoa học cung cấp những luận cứ, luận chứng, góp phần giúp cho bài giảng thêm phong phú, sinh động và có chiều sâu. Thực hiện tốt công tác giảng dạy và nghiên cứu khoa học không chỉ là trách nhiệm mà còn góp phần khẳng định uy tín, năng lực của người giảng viên, của nhà trường trong công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ.

Xuất phát từ yêu cầu đó nên hoạt động nghiên cứu khoa học ở Trường Chính trị Lê Duẩn luôn được coi trọng và trở thành nhiệm vụ thường xuyên của đội ngũ giảng viên. Các hoạt động nghiên cứu khoa học ngày càng được đổi mới; chất lượng các công trình nghiên cứu luôn được nâng cao;

Hội thảo khoa học “Biên niên sử Trường Chính trị Lê Duẩn (1945 – 2015)”. Ảnh: TL.

đề tài nghiên cứu luôn được định hướng phục vụ cho nhiệm vụ chính trị của Nhà trường. Đặc biệt, từ khi thực hiện Quy chế hoạt động khoa học của các trường chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương ban hành kèm theo Quyết định 268/QĐ - HVCT-HCQG ngày 03 tháng 02 năm 2010

KỶ NIỆM 70 NĂM THÀNH LẬP TRƯỜNG CHÍNH TRỊ LÊ DUẨN (10/9/1945-10/9/2015)

của Giám đốc Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh, hoạt động nghiên cứu khoa học đã được tổ chức nề nếp hơn, khơi dậy và phát huy được tính tích cực, chủ động của đội ngũ nghiên cứu nhất là với giảng viên trẻ. Từ các đề tài khoa học, nhiều sáng kiến, kinh nghiệm được tổng kết và được áp dụng vào giảng dạy nên đã góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của Nhà trường.

Từ năm 2001 đến nay, Nhà trường đã triển khai nghiên cứu 4 đề tài cấp tỉnh và đã được Hội đồng Khoa học của tỉnh đánh giá cao, nhiều đề tài ngay sau nghiệm thu đã được triển khai trong thực tiễn và mang lại hiệu quả thiết thực như đề tài *“Thực trạng bố trí và sử dụng cán bộ sau đào tạo trung cấp lý luận chính trị ở cơ sở tỉnh Quảng Trị”*; hoặc đề tài *“Thực trạng và giải pháp đào tạo Lý luận chính trị, Quản lý nhà nước cho cán bộ ở cơ sở ở miền núi tỉnh Quảng Trị”*.

Đối với đề tài khoa học cấp trường, các khoa, phòng đã triển khai nghiên cứu 18 đề tài khoa học. Nhiều đề tài đã bám sát và đáp ứng yêu cầu cấp thiết phục vụ cho công tác giảng dạy của Nhà trường như đề tài *“Biên soạn tài liệu nghiên cứu, giảng dạy môn tình hình nhiệm vụ địa phương ở Trường Chính Trị Lê Duẩn tỉnh Quảng Trị”* hoặc đề tài *“Phương pháp thực hiện tiêu luận cuối khoá hệ Trung cấp lý luận Chính trị - Hành chính ở Trường Chính trị Lê Duẩn”*. Có đề tài sau khi được nghiệm thu ở cấp trường đã được Hội đồng khoa học chọn để thực hiện đề tài cấp tỉnh và được Hội đồng nghiệm thu cấp tỉnh đánh giá cao như đề tài *“Công tác Văn phòng-Thông kê của uỷ ban nhân dân cấp xã ở tỉnh Quảng Trị - Thực trạng và giải pháp”*

Có được những kết quả đó trước hết là Đảng uỷ, Ban Giám hiệu đã có những chủ trương đúng đắn, gắn hoạt động nghiên cứu

khoa học với công tác đào tạo. Hội đồng khoa học đã nâng cao được vai trò, trách nhiệm, xác định rõ và có những định hướng phù hợp với nhiệm vụ, năng lực thực tiễn nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên từng bộ phận. Phòng Nghiên cứu Khoa học-Thông tin-Tư liệu đã có nhiều đổi mới và đề xuất nhiều sáng kiến trong việc tham mưu kế hoạch, nhiệm vụ nghiên cứu khoa học hằng năm phù hợp, kịp thời và có hệ thống.

Thứ hai, chất lượng của đội ngũ nghiên cứu khoa học ngày càng được nâng cao cả về số lượng lẫn năng lực nghiên cứu. Từ chỗ đội ngũ giảng viên vừa thiếu vừa chưa được đào tạo chuẩn hóa nên rất hạn chế trong việc triển khai nghiên cứu các đề tài khoa học thì đến 2015, Nhà trường đã có một đội ngũ 29 giảng viên/45 cán bộ viên chức. Trong đó có 19 thạc sĩ, 01 giảng viên cao cấp, 8 giảng viên chính. Các hoạt động nghiên cứu khoa học ngày càng đi vào nề nếp, từ quy trình xác định đề tài phù hợp với yêu cầu thực tiễn đặt ra đến xây dựng và bảo vệ, thẩm định đề cương; triển khai nghiên cứu; tổ chức đánh giá nghiệm thu và áp dụng trong thực tiễn...nhờ đó mà chất lượng các công trình nghiên cứu ngày càng cao.

Thứ ba, nguồn kinh phí cho các hoạt động nghiên cứu khoa học ngày càng được quan tâm đầu tư nhờ đó đã tạo ra động lực thúc đẩy hoạt động khoa học. Việc sắp xếp, bố trí số lượng đề tài hợp lý với công tác chuyên môn vì vậy nên vừa thực hiện tốt nhiệm vụ giảng dạy vừa bảo đảm được lực lượng tham gia thực hiện các đề tài khoa học. Từ chỗ xác định việc thực hiện đề tài khoa học là nhiệm vụ của giảng viên, mỗi năm bình quân thực hiện 4 đề tài cấp trường và kinh phí rất hạn hẹp, đến nay mỗi năm chỉ triển khai 2 đề tài khoa học cấp trường và bố trí 20 triệu đồng/ đề tài, nhờ đó mà đã

KỶ NIỆM 70 NĂM THÀNH LẬP TRƯỜNG CHÍNH TRỊ LÊ DUẨN (10/9/1945-10/9/2015)

động viên được đội ngũ nghiên cứu thực hiện tốt đề tài khoa học hằng năm.

Tuy nhiên, bên cạnh những mặt đạt được cần nghiêm túc nhìn nhận rằng, hoạt động khoa học của Nhà trường vẫn còn nhiều bất cập.

Nhiều công trình nghiên cứu chưa được ứng dụng có hiệu quả trong thực tiễn

Do chưa xác định đúng nhu cầu nghiên cứu nên nảy sinh tư tưởng xem việc thực hiện đề tài khoa học như là nghĩa vụ “*làm cho xong*”, cho nên để hoàn thành nhiệm vụ nghiên cứu, các khoa thường lựa chọn và đề xuất những đề tài trên cơ sở những tài liệu có sẵn. Chính vì vậy, nhiều đề tài được đánh giá khá cao nhưng sự đóng góp thực tiễn chưa nhiều. Mặt khác, có đề tài được xếp loại xuất sắc nhưng chưa được vận dụng vào thực tiễn một cách hiệu quả. Đề tài “*Phương pháp thực hiện tiểu luận cuối khoá hệ Trung cấp lý luận Chính trị - Hành chính ở Trường Chính trị Lê Duẩn*” là một ví dụ điển hình.

Thiếu sự phân bổ thời gian hợp lý giữa giảng dạy và hoạt động nghiên cứu khoa học

Một nghịch lý đặt ra là với những giảng viên có đủ điều kiện và khả năng nghiên cứu thì lại cũng chính là những người có thể đảm nhiệm và tham gia giảng dạy nhiều giờ (kể cả trong và ngoài kế hoạch). Có những giảng viên giảng vượt 200%, thậm chí 300% định mức giờ giảng, vì thế, thời gian dành cho nghiên cứu hầu như rất ít. Nhiều giảng viên tham gia thực hiện đề tài khoa học cốt cho đủ theo quy chế còn không quan tâm lắm đến chất lượng công trình nghiên cứu. Một số giảng viên tham gia nghiên cứu đề tài nhưng không phù hợp với chuyên môn giảng dạy nên mục tiêu nghiên cứu đề bổ sung kiến thức cho nội dung bài giảng không đạt được

hoặc đạt được với hiệu quả thấp. Chính vì vậy giữa nghiên cứu và giảng dạy vẫn tách rời một cách độc lập, chứ chưa có sự gắn kết tương hỗ cho nhau.

Đội ngũ giảng viên tham gia nghiên cứu đông nhưng chưa mạnh, chưa thật nhiệt tình và say mê nghiên cứu

Một thực tế là khi đăng ký thực hiện đề tài, các khoa chuyên môn thường huy động đội ngũ giảng viên và giảng viên kiêm chức của khoa cùng tham gia. Việc nghiên cứu và thực hiện đề tài được phân bổ cho từng giảng viên theo từng chương, tiết hoặc từng phần và chủ nhiệm thường cử 1 giảng viên thực hiện việc kết nối các phần viết nên đề tài thiếu tính logic, thậm chí không bảo đảm tính hệ thống của công trình nghiên cứu. Tình trạng giảng viên chỉ quan tâm đến công tác giảng dạy chưa thấy hết vai trò quan trọng của nghiên cứu khoa học, do đó, chưa có sự đầu tư thoả đáng để tạo ra sản phẩm khoa học có chất lượng. Số lượng các công trình nghiên cứu do giảng viên trẻ thực hiện chưa nhiều và còn nặng về lý thuyết, thiếu tự tin, chưa mạnh dạn trong nghiên cứu khoa học...

Định hướng nghiên cứu của Hội đồng khoa học chưa mang tính “đặt hàng” cụ thể gắn với nhiệm vụ hằng năm của nhà trường; chế độ, chính sách, hướng dẫn chuyên môn, nghiệp vụ chưa rõ ràng

Thực tế Hội đồng Khoa học còn bị động và phụ thuộc phần lớn vào đề xuất của các khoa khi thực hiện nhiệm vụ khoa học. Chính vì vậy mà tình trạng khá phổ biến là các khoa đăng ký đề tài theo “*thế mạnh*”, theo “*vốn có sẵn*” của mình nên Hội đồng thẩm định đề cương thường bị động và cũng chỉ xét duyệt theo đăng ký của các bộ phận chứ chưa có sự định hướng xuất phát từ yêu cầu cấp thiết của Nhà trường hay của địa phương đang đặt ra.

KỶ NIỆM 70 NĂM THÀNH LẬP TRƯỜNG CHÍNH TRỊ LÊ DUẨN (10/9/1945-10/9/2015)

Kinh phí cho hoạt động của Hội đồng Khoa học, chế độ cho các thành viên hội đồng hầu như không được quy định, trong lúc đó chế độ giảng dạy thì được quy định rất rõ ràng và đầy đủ. Điều đó dẫn đến một thực tế là giảng dạy có được thu nhập nhiều hơn cả ngoài kế hoạch lẫn chế độ vượt giờ nên các thành viên Hội đồng khoa học cũng chỉ hoạt động theo trách nhiệm quy định chứ chưa thực sự mặn mà, tâm huyết với công tác khoa học bởi nếu chỉ vì khoa học có thể sẽ không đủ giờ chuẩn trong năm. Hiện tại, chưa có một quy định nào của Học viện hướng dẫn về chi trả chế độ thù lao hoặc quy đổi giờ chuẩn cho các thành viên hội đồng nên chưa thực sự đề cao trách nhiệm của các thành viên trong Hội đồng khoa học.

Hoạt động khoa học được thực hiện theo Quy chế hoạt động khoa học của Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh nhưng trong thực tế Học viện hoặc Vụ các Trường chính trị rất ít tổ chức tập huấn, trao đổi thông tin, nghiệp vụ, kinh nghiệm giữa các trường chính trị ở cấp khu vực hoặc toàn hệ thống học viện. Công tác thi đua, khen thưởng động viên các trường, các cá nhân có thành tích trong hoạt động khoa học hầu như chưa được đặt ra.

Để khắc phục những bất cập trong hoạt động khoa học, động viên, khơi dậy và phát huy năng lực của đội ngũ nghiên cứu khoa học ở Trường Chính trị Lê Duẩn, Nhà trường cần tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Trước hết, cần xác định rõ động cơ, trách nhiệm nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên luôn gắn chặt với uy tín và chất lượng đào tạo của Nhà trường. Giảng viên phải xác định đúng đắn vai trò, tầm quan trọng và ý nghĩa của nghiên cứu khoa học đối với chất lượng giảng dạy. Vì vậy phải tích cực, tự giác thực hiện tốt nhiệm vụ

nghiên cứu khoa học mới phát huy được sự say mê, tính sáng tạo và tiềm năng của từng người đối với hoạt động khoa học. Cần thấy rằng, hoạt động nghiên cứu khoa học là hoạt động đặc thù, rất vất vả, tốn nhiều công sức nên đòi hỏi phải có năng lực chuyên môn, có phương pháp tiếp cận và lòng nhiệt tình say mê hứng thú. Do đó, cùng với việc đề cao tính tự giác, chế độ chính sách thì đồng thời phải coi đây là nhiệm vụ thường xuyên, bắt buộc và là tiêu chí đánh giá năng lực của người giảng viên trong thực tiễn.

Thứ hai, Nhà trường cần có cơ chế để tạo điều kiện cho giảng viên nhất là đội ngũ giảng viên trẻ có nhiều hơn cơ hội tiếp xúc, tham gia những hoạt động khoa học. Thực tế cho thấy, việc tham gia trong các Hội đồng nghiệm thu, phản biện, thẩm định, hội thảo... các đề tài khoa học cấp trường cũng như các cấp, các ngành tổ chức thì đội ngũ nghiên cứu mới có điều kiện tiếp cận thực tiễn hoạt động khoa học, học hỏi kinh nghiệm, tự tin, sáng tạo trong tư duy từ đó tạo được sức hấp dẫn, say mê trong các hoạt động nghiên cứu khoa học.

Cũng cần thấy rằng, sự cần thiết phải tổ chức tập huấn cho cán bộ, giảng viên về lý luận nghiên cứu khoa học, hướng dẫn cụ thể về nội dung nghiên cứu; kỹ năng, phương pháp nghiên cứu, cách thức triển khai nhiệm vụ nghiên cứu đề tài, chuyên đề khoa học...

Thứ ba, cần cụ thể hóa Quy chế hoạt động khoa học của các trường chính trị tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương ban hành kèm theo Quyết định 268/QĐ - HVCT-HCQG ngày 03 tháng 02 năm 2010 của Giám đốc Học viện Chính trị - Hành chính quốc gia Hồ Chí Minh cho phù hợp theo hướng bảo đảm sự cân đối giữa hoạt động giảng dạy và hoạt động nghiên cứu khoa học của đội ngũ giảng viên; cần có sự

KỶ NIỆM 70 NĂM THÀNH LẬP TRƯỜNG CHÍNH TRỊ LÊ DUẨN (10/9/1945-10/9/2015)

không chế số giờ giảng tối đa được phép của giảng viên (cả trong và ngoài kế hoạch) để họ dành thời gian nhiều hơn cho việc nghiên cứu. Cụ thể hóa phương án quy đổi công trình nghiên cứu khoa học thành giờ chuẩn một cách thỏa đáng, hợp lý để giảng viên có thể yên tâm hơn khi nghiên cứu mà không lo không đủ giờ giảng theo định mức. Vận dụng và quy định thỏa đáng chế độ của các thành viên Hội đồng Khoa học khi tham gia các hoạt động theo chức năng và nhiệm vụ của Hội đồng.

Thứ tư, thực hiện nghiêm túc, công khai việc đánh giá, nghiệm thu các sản phẩm nghiên cứu khoa học. Thành viên nghiệm thu phản biện các đề tài khoa học cấp trường có thể cho phép mời các chuyên gia, nhà chuyên môn ngoài trường để tránh hiện tượng nể nang, dễ dãi trong đánh giá, nghiệm thu; thông báo rộng rãi để cán bộ, giảng viên và những người quan tâm có thể dự thính...có như vậy sẽ đề cao được trách nhiệm của người nghiên cứu, vì chất lượng và kết quả nghiên cứu luôn gắn liền với uy tín của từng đơn vị, cá nhân.

Thứ năm, đề cao vai trò trách nhiệm gắn với việc xây dựng chế độ chi trả thù lao cho các thành viên Hội đồng Khoa học Nhà trường. Phòng Khoa học – Thông tin – Tư liệu cần tham mưu để Hội đồng xác định rõ mục tiêu, nhiệm vụ và xây dựng kế hoạch tổ chức triển khai các nội dung hoạt động khoa học hàng năm của các bộ phận. Nội dung nghiên cứu cần tập trung vào những vấn đề thiết thực, cụ thể, sát với nhiệm vụ năm học và trực tiếp phục vụ cho công tác quản lý, dạy – học của nhà trường cũng như sát với thực tiễn của địa phương.

Tham mưu cho Ban Giám hiệu về những cơ chế, chính sách, phục vụ cho công tác nghiên cứu khoa học như: cơ chế khen thưởng, động viên, khuyến khích đãi ngộ hợp lý, kịp thời những cá nhân tích

cực, những sản phẩm nghiên cứu khoa học có giá trị đóng góp cho việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng của nhà trường và đóng góp với địa phương trong việc hoạch định chủ trương, chính sách. Đầu tư kinh phí thích đáng cho hoạt động nghiên cứu khoa học để khuyến khích động viên cán bộ, giảng viên tích cực tham gia nhằm tạo ra phong trào thi đua trong nhà trường với mục tiêu đẩy mạnh công tác nghiên cứu khoa học để phục vụ cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của Nhà trường.

Tăng cường giao lưu, trao đổi thông tin, kinh nghiệm, tạo diễn đàn liên kết các hoạt động khoa học giữa nhà trường với các cơ sở đào tạo, các sở, ban, ngành, đơn vị trong tỉnh; các trường chính trị trong hệ thống học viện.

Cùng với quá trình xây dựng và trưởng thành qua 70 năm, từ Trường Cán bộ Việt Minh đến Trường Chính trị Lê Duẩn hôm nay, chúng ta trân trọng tự hào về mái trường cách mạng, càng tự hào hơn vì sau bao năm tháng phấn đấu, xây dựng và rèn luyện, đến nay Nhà trường đã có được một đội ngũ cán bộ, giảng viên có thâm niên nghề, có học vị khá cao trên nhiều lĩnh vực, có kinh nghiệm và đủ khả năng triển khai các công trình nghiên cứu khoa học. Đó là nguồn lực trân quý và thuận lợi để đẩy mạnh các hoạt động nghiên cứu khoa học ở Trường Chính trị Lê Duẩn. Vì thế, tin tưởng rằng việc thực hiện đồng bộ các giải pháp nêu trên chắc chắn hoạt động khoa học của nhà trường sẽ ngày càng được nâng cao về mọi mặt. Từ kết quả từ các công trình khoa học mà chúng ta tạo ra, chắc chắn sẽ phục vụ một cách hiệu quả và thiết thực cho công tác đào tạo, bồi dưỡng cán bộ của nhà trường trong thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, xứng đáng với lịch sử của một mái trường cách mạng 70 năm xây dựng và trưởng thành./.